

לכבוד : מרכז אדווה
מאת: עמי וטורי

אני דוקטורנט באוניברסיטת בן גוריון העוסק בסוציאליזם הסקנדינבי. הייתי מעונין לתקן נתונים מטעים שהופיעו במאמר המתורגם מה"גרדיאן" שאותו ציטטם באתרכם.

ראשית, אין לי ויכוח עם רוח המאמר, אולם הנתונים בו מעט בעייתיים ואודה לכם אם תמצאו דרך לידע את קוראיכם לגבי הנתונים הנכונים יותר.

נתוני האו"ם שמהם שואב ה"גרדיאן" את אחוז העניים החיים מתחת לקו העוני האבסולוטי הגיעו במקורם מן הסתם מנתוני חלוקת ההכנסות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה של שבדיה. בניגוד לנוהג בארצות אחרות, הלשכה לסטטיסטיקה השוודית מחשיבה כבית אב נפרד גם צעירים בגילאי 18-24 הגרים עדיין עם הוריהם. לצעירים אלו, שהם במקרים רבים סטודנטים או במסגרת שירות לאומי, יש הכנסה נמוכה מאוד או שאין להם הכנסה כלל. כתוצאה מכך הם מהווים חלק גדול מאוד מהשוודים המוגדרים כמצויים בעשירון התחתון. לכן, בארצות סקנדינביה ההגדרה הרשמית של עוני היא אנשים הזכאים לקבל השלמת הכנסה. בשוודיה, שיעורם של אלה נע בין 5% ל-7%, תלוי בשנה. אולם אנשים אלו נהנים מהכנסה הגבוהה משמעותית מקו העוני האבסולוטי, הכנסה העומדת על כאלפיים אירו לחודש למשפחה בת 4 נפשות. ליתר דיוק 146,000 קרונות לשנה פלוס כל עלות דיור נוספת שאינה מכוסה במענק הדיור עבור דיור סביר, בממוצע עוד כ- 60,000 קרונות לשנה. המקור

www.oecd.org/dataoecd/3/31/3400544.pdf

בבריטניה, השלמת הכנסה למשפחה במצב מקביל היא כ-1000 פאונד לחודש, שהם 1400 אירו. קרוב יותר לקו העוני האבסולוטי. המקור:

www.oecd.org/dataoecd/4/7/34005708.pdf

בשוודיה, השלמת הכנסה עומדת על כ- 50%-55% מההכנסה הפנויה המתוקנת הממוצעת לנפש, והיא כרבע מההכנסה הפנויה הממוצעת לנפש בעשירון העליון.

שירותים ציבוריים והשקעה מהווים 50% מההוצאה הלאומית השוודית. אם נניח שכלל האוכלוסייה נהנית מהם באופן שווה, הרי שהכנסתה של משפחה המקבלת השלמת הכנסה היא שבעים וחמישה אחוז מההכנסה הממוצעת לנפש והכנסת משפחה מהעשירון העליון ע"פ אותו חישוב היא 150%. כלומר פער של 1 ל 2 בין שני המצבים הכלכליים הקיצוניים ביותר בחברה השוודית. בנוורבגיה, דנמרק ופינלנד מתקבלות תוצאות דומות עבור חישוב זה לזה.

בבריטניה רק 33% מהתוצר הולך לשירותים ציבוריים והשקעה, והיחס בין ההכנסה הפנויה בעשירון העליון וההכנסה של מקבלי השלמת הכנסה הוא 1 ל 10.5. לאחר חישוב דומה לזה שנערך עבור שוודיה מתקבל יחס של 1 ל 4.6.

בישראל המצב דומה לזה של בריטניה מבחינת הפער אבל הוא חמור ממנו במובן זה שחלק גדול יותר של האוכלוסייה הינו בעל הכנסה שהיא בסביבות הנורמה של השלמת ההכנסה.

בכבוד רב
עמי וטורי